



**Partij voor  
de Dieren**

Groningen, 1 oktober 2019

Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO betreffende het gebruik van landbouwgif in onze gemeente

Geacht college,

'Risico op ziekte van Parkinson bij blootstelling aan landbouwgif', luidde de titel van de Zembla-uitzending van 16 september jongstleden. De uitzending gaat over het gebruik van insecticiden en schimmelwerende middelen in teelten als bollen, bloemkool, broccoli, ijsbergsla en aardappelen in West-Friesland.<sup>1 2</sup>

Aanleiding voor de uitzending is een brief van een boerenzoon uit Zwaagdijk, West-Friesland. Hij vreest dat op het platteland een groot agrarisch drama plaatsvindt. In de brief schrijft hij dat zijn vader al op relatief jonge leeftijd aan de ziekte van Parkinson leed en inmiddels is overleden. Voor zover hij weet hebben 12 mensen binnen een straal van één kilometer de ziekte van Parkinson. Allemaal mensen die veel in aanraking zijn gekomen met bestrijdingsmiddelen.

Zembla zocht het uit en concludeerde dat in Nederland toegestane landbouwgifmiddelen Parkinson kunnen veroorzaken. In de uitzending zegt Roel Vermeulen, hoogleraar Epidemiologie, dat mensen die in de landbouw werken met pesticiden gemiddeld 60 procent meer kans hebben op het krijgen van Parkinson. Het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en de EFSA (Europese Autoriteit Voedselveiligheid) erkennen dat de risico's op het krijgen van Parkinson bij het in aanraking komen met landbouwgif niet duidelijk zijn. Volgens hoogleraar Toxicologie Martin van den Berg lopen ook kinderen die meehelpten op de akkers of bijvoorbeeld bij het pellen van bollen risico's om op latere leeftijd ziek te worden.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het risico op Parkinson toeneemt voor mensen die veel met sommige landbouwgifmiddelen werken. Om die reden werden Paraquat, Maneb en de insecticide Rotenon enige jaren geleden al verboden. Maar het middel Mancozeb - momenteel de meest verkochte fungicide in Nederland - is qua chemische samenstelling voor de helft identiek aan het in 2017 verboden Maneb, dat in verband wordt gebracht met de ziekte van Parkinson. Desondanks is Mancozeb nog toegestaan tot 2021, het jaar waarin

---

<sup>1</sup> <https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/risico-op-ziekte-van-parkinson-bij-blootstelling-aan-landbouwgif>

<sup>2</sup> <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/09/27/parkinson-als-beroepsziekte-a3974860>

het opnieuw gekeurd worden. In 2017 is in Nederland maar liefst 2,5 miljoen kilo van dit landbouwgif verkocht.

Ondanks dat het verband tussen Parkinson en blootstelling aan landbouwgif door de wetenschap al jaren wordt gelegd en ook boeren er direct mee te maken krijgen, reageert een LTO-bestuurder in de uitzending geschrokken en zei dit verband niet te kennen.

Frankrijk erkent sinds 2012 Parkinson als een beroepsziekte bij akkerbouwers die met landbouwgif hebben gewerkt. Niet alleen de akkerbouwers, maar ook mensen in de omgeving van akkers waar het gif wordt gespoten lopen gezondheidsrisico's door de blootstelling aan het gif.

Onder andere de Groningse waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest kondigden een paar dagen geleden aan streng te gaan controleren op bestrijdingsmiddelen. Ze richten zich met name op het wegstromen van gif bij het schoonmaken van landbouwmachines.

“Ons belang”, de vereniging voor agrarisch natuurbeheer in Ten Boer, geeft op hun site aan bufferzones aan te leggen waar meer ruimte is voor insecten, in het belang van de biodiversiteit.<sup>3</sup>

Met de herindeling heeft onze gemeente er veel agrarisch gebied bij gekregen. Volgens gegevens van CBS Statline waren er in de oude gemeentes Groningen, Haren en Ten Boer samen 132 landbouwbedrijven.

Graag stellen we u hierover de volgende vragen.

1. In hoeverre heeft u zicht op het gebruik van landbouwgif en de gevolgen voor de biodiversiteit en de volksgezondheid in onze gemeente? Zo ja, kunt u ons hierin meenemen? Zo nee, waarom niet? Bent u in dat geval bereid om het gifgebruik te onderzoeken?
2. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat er onvoldoende aandacht is voor de risico's van landbouwgif voor gebruikers? Ziet u hier een rol voor de gemeente?
3. Onderschrijft u de ernst van de gezondheidsrisico's van gifgebruik in de landbouw?
4. Onderschrijft u, naar aanleiding van de uitzending van Zembla, dat meer maatregelen genomen moeten worden om boeren en omwonenden te beschermen tegen blootstelling aan landbouwgif?

In juli 2019 is er in de tweede kamer een motie aangenomen om spuitvrije zones in te stellen zodat gifgebruik pal naast de leefomgeving van omwonenden en speelplekken van kinderen niet meer voorkomt.<sup>4</sup>

---

<sup>3</sup> <https://collectiefmidden groningen.nl/ons-belang/>

<sup>4</sup> <https://www.partijvoordedieren.nl/moties/motie-ouwehand-c-s-over-afstandsnormen-voor-gifgebruik>

5. Is de gemeente reeds bezig met het instellen van dergelijke zones? En zo ja, op welke wijze wordt dit uitgevoerd? Zo nee, bent u het met ons eens dat er zo snel mogelijk uitvoering moet worden gegeven aan deze motie?
6. Bent u bereid om ook spuitvrije zones in te stellen langs natuurgebieden en oppervlakte water?
7. Hoe gaat u, samen met de waterschappen, het gebruik van landbouwgif ontmoedigen?
8. Wat is de verhouding tussen biologische en gangbare landbouw in onze gemeente? In hoeverre slaagt u tot nu toe in uw plannen voor een transitie naar een meer biologische landbouw?

Met vriendelijke groet,

Kirsten de Wrede  
Partij voor de Dieren